

кількість мікроорганізмів у асептично надосному молоці здорових корів у 1,4 раза ($P \leq 0,01$) та в 2,5 раза ($P \leq 0,01$) у хворих на субклінічний мастит.

Виявлено, що застосування препарату, хворим на субклінічний мастит коровам, сприяло зменшенню кількості соматичних клітин у молоці в 2–4 рази ($P \leq 0,01$), у $15,6 \pm 3,11$ % корів кількість соматичних клітин у молоці знизилася до норми (400 тис.). У здорових корів після застосування крему також спостерігали зменшення кількості соматичних клітин у молоці в 1,7 раза ($P \leq 0,05$).

Отже, застосування препарату "Крем для вимені" забезпечує одержання безпечного молока і його можна рекомендувати при комплексній терапії маститів.

Профілактичний протимаститний препарат зовнішнього застосування „Крем для вимені” має бактеріостатичну, ранозагоюючу та пом'якшувальну дію, зменшує загальну мікробну обсяжність шкіри і не порушує при цьому її мікробіоценоз, є нетоксичним препаратом та може бути використаний для тривалого застосування.

Література

1. Оксамитний М.К. Профілактика і лікування маститів у корів / М.К. Оксамитний, С.А. Векслер, С.М. Александров. – К.: Урожай, 1988. – 120 с.
2. Карликова Г.Г. Бактериальная загрязненность молока коров / Г.Г. Карликова // Ветеринария. – 2005. – №8. – С. 46–48.
3. Гончаренко І.В. Якість та безпека сирого молока / І.В. Гончаренко // Молочное дело. – 2006. – №1. – С. 54–55.
4. Неотложные задачи профилактики мастита у коров / А.Г. Шахов, В.Д. Мисайлов, А.Г. Нежданов та ін. – Ветеринария. – 2005. – №8. – С. 3–7.

Дмитро Морозенко

к.вет.н., лікар ветеринарної медицини,
Клініка ветеринарної медицини «ПЕС + КІТ»
м. Харків

БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ У ДІАГНОСТИЦІ ХВОРОБ ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Розвиток ветеринарної науки за останні роки в Україні набуває значних темпів. Практична ветеринарна медицина активно використовує лабораторні та інструментальні методи дослідження тварин – імуноферментний аналіз, біохімічне дослідження біологічних рідин, ультрасонографію, доплерографію, комп'ютерну томографію [1]. За даними зарубіжних авторів, серед біохімічних досліджень науковці особливу увагу приділяють оцінці метаболізму колагену і протеогліканів сполучної тканини за різних захворювань тварин і людини за показниками оксипроліну, глікопротеїнів, глікозаміногліканів (ГАГ) та їх метаболітів [2–4].

При проведенні комплексної діагностики внутрішніх захворювань собак та котів нами було досліджено біохімічні показники сполучної тканини у сироватці крові (глікопротеїни – ГП, хондроїтинсульфати – ХСТ, фракції ГАГ) та сечі (оксипролін – ОП, уроніві кислоти – УК). Діагностична інформативність цих тестів була наступною.

У собак за хронічної гепатопатії в стадії загострення відбувалося зростання вмісту ГП на 77 % порівняно із клінічно здоровими тваринами, ХСТ – на 82,5 %, ОП та УК – на 87 % і 39 % відповідно. За гастроентериту вміст ГП збільшився на 24%, а вміст загальних ГАГ зменшився на 24,5 %; показники ХСТ, ОП та УК при цьому залишалися незмінними. За гломерулонефриту вміст ГП в сироватці крові збільшився на 72,5 %, ХСТ – на 37 %, при цьому відбувалося зростання III фракції ГАГ на 52,4 %,

що можна пояснити присутністю у складі цієї фракції гепарансульфату як показника деградації базальних мембран ниркових клубочків при їх запаленні [5]. За бронхопневмонії вміст ГП збільшився на 59,7 %, ХСТ – на 63,5 %, ОП та УК – на 44,5 % та 28,4 % відповідно [6].

У котів зміни біохімічних показників сполучної тканини були наступними. За холангіогепатиту відбувалося зростання вмісту ГП у 2,1 рази, ХСТ – у 4,2 рази, загальних ГАГ – у 1,8 рази, ОП та УК – у 3,6 та 2,8 рази відповідно. За гастроентериту вміст ГП збільшився у 1,9 рази, а вміст ХСТ зменшився у 1,4 рази. За струв이트ного уролітіазу в котів вміст ГП зріс на 54 %, ХСТ – у 3 рази, ОП – на 54 % [6].

Під час аналізу результатів досліджень було з'ясовано, що за різних внутрішніх захворювань показники метаболізму сполучної тканини мали досить значну діагностичну інформативність. Підвищений вміст ГП є прямим показником запального процесу в організмі хворих тварин, а ступінь його підвищення свідчить про інтенсивність запалення. Зростання концентрації ХСТ може слугувати діагностичним маркером деструкції сполучнотканинних утворень і бути прогностичним критерієм для низки хвороб. Збільшення вмісту ОП та УК є важливим маркером катаболізму колагену та протеогліканів. Екскреція цих метаболітів із сечею збільшується переважно за патології паренхіматозних органів (печінка, нирки, легені) із розвинутим екстрацелюлярним матриксом. Таким чином, застосування показників метаболізму сполучної тканини як діагностичних тестів за різних захворювань є виправданим і може бути рекомендовано для практичної ветеринарної медицини.

Література

1. Кирк Р. Современный курс ветеринарной медицины Кирка / Р. Кирк, Д. Бонагура; [пер. с англ.] – М.: ООО «Аквариум принт», 2005. – 1376 с.
2. Serum alpha-1-acid glycoprotein concentration in clinically healthy puppies and adult dogs and in dogs with various diseases / Yuki M., Itoh H., Takase K. // *Vet Clin. Pathol.* – 2010. – N 39(1). – P. 65–71.
3. A novel function of heparansulfate in the regulation of cell-cell fusion / O'Donnell C.D., Shukla D. // *J. Biol. Chem.* – 2009. – N 2. – P. 67–71.
4. Assessment of liver fibrosis by a noninvasive method of transient elastography and biochemical markers / Kawamoto M., Mizuguchi T., Katsuramaki T. // *World J. Gastroenterol.* – 2006. – N 12(27). – P. 4325–4330.
5. The role of heparan sulfate in the glomerular basement membrane / Morita H., Yoshimura A., Kimata K. // *Kidney Int.* – 2008. – N 73(3). – P. 247–248.
6. Морозенко Д.В. Біохімічні показники метаболізму сполучної тканини у діагностиці захворювань дрібних домашніх тварин / Д.В. Морозенко // Монографія. – Харків, 2011. – 120 с.

Анатолій Палий

к.вет.н., докторант,

ННЦ «Институт экспериментальной
и клинической ветеринарной медицины»,
г. Харьков

ДЕЗИНФЕКЦИЯ АВТОТРАНСПОРТА ПОСЛЕ ПЕРЕВОЗКИ СВИНЕЙ

Европейская интеграция Украины требует повышения стандартов получения продуктов питания, их ветеринарно-санитарного качества, что невозможно без внедрения новейших технологий, научно-обоснованных подходов, усовершенствования системы выращивания и содержания животных.